1. במדבר פרק ה׳

א וידבר יהוה אל־משה לאמר: צו את־בני ישראל וישלחו מן־
ב המחנה כל־צרוע וכל־זב וכל טמא לנפש: מזכר עד־נקבה
ג תשלחו אל־מחוץ למחנה תשלחום ולא יטמאו את־מחניהם
ד אשר אני שכן בתוכם: ויעשו־כן בני ישראל וישלחו אותם
אל־מחוץ למחנה כאשר דבר יהוה אל־משה כן עשו בני
ישראל:
ה וידבר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני ישראל איש או־
ו אשה כי יעשו מכל־חטאת האדם למעל מעל ביהוה
ואשמה הנפש ההוא:

במדבר פרק ה׳

ל או איש אשר תעבר עליו רוח קנאה וקנא את־אשתו
והעמיד את־האשה לפני יהוה ועשה לה הכהן את כל־
לא התורה הזאת: ונקה האיש מעון והאשה ההוא תשא את־
עונה:

במדבר פרק ו׳

כא זאת תורת הנזיר אשר ידר קרבנו ליהוה על־נזרו מלבד
אשר־תשיג ידו כפי נדרו אשר ידר כן יעשה על תורת
נזרו:
כב וידבר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־אהרן ואל־בניו לאמר כה
כג תברכו את־בני ישראל אמור להם: יברכך יהוה
כד וישמרך: יאר יהוה פניו אליך ויחנך: ישא
כו יהוה פניו אליך וישם לך שלום: ושמו את־שמי
כז על־בני ישראל ואני אברכם: ויהי ביום כלות משה
ז א להקים את־המשכן וימשח אתו ויקדש אתו ואת־כל־כליו
ב ואת־המזבח ואת־כל־כליו וימשחם ויקדש אתם: ויקריבו
נשיאי ישראל ראשי בית אבתם הם נשיאי המטת הם
העמדים על־הפקדים:

פרק ז׳

י ויקריבו הנשאים את חנכת המזבח ביום
יא המשח אתו ויקריבו הנשיאם את־קרבנם לפני המזבח: ויאמר
יהוה אל־משה נשיא אחד ליום נשיא אחד ליום יקריבו
יב את־קרבנם לחנכת המזבח: ויהי המקריב ביום
יג הראשון את־קרבנו נחשון בן־עמינדב למטה יהודה: וקרבנו
קערת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה:

2. ספר שופטים פרק יג

ח ויעתר מנוח אל־יהוה ויאמר בי אדוני איש האלהים אשר
שלחת יבוא־נא עוד אלינו ויורנו מה־נעשה לנער היולד:
ט וישמע האלהים בקול מנוח ויבא מלאך האלהים עוד אל־
י האשה והיא יושבת בשדה ומנוח אישה אין עמה: ותמהר
האשה ותרץ ותגד לאישה ותאמר אליו הנה נראה אלי
יא האיש אשר־בא ביום אלי: ויקם וילך מנוח אחרי אשתו
ויבא אל־האיש ויאמר לו האתה האיש אשר־דברת אל־
יב האשה ויאמר אני: ויאמר מנוח עתה יבא דבריך מה־יהיה
יג משפט־הנער ומעשהו: ויאמר מלאך יהוה אל־מנוח מכל
יד אשר־אמרתי אל־האשה תשמר: מכל אשר־יצא מגפן היין
לא תאכל ויין ושכר אל־תשת וכל־טמאה אל־תאכל כל
טו אשר־צויתיה תשמר: ויאמר מנוח אל־מלאך יהוה נעצרה־
טז נא אותך ונעשה לפניך גדי עזים: ויאמר מלאך יהוה אל־
מנוח אם־תעצרני לא־אכל בלחמך ואם־תעשה עלה ליהוה
יז תעלנה כי לא־ידע מנוח כי־מלאך יהוה הוא: ויאמר מנוח
יח אל־מלאך יהוה מי שמך כי־יבא דבריך וכבדנוך: ויאמר דברך
יט לו מלאך יהוה למה זה תשאל לשמי והוא־פלאי: ויקח מנוח
את־גדי העזים ואת־המנחה ויעל על־הצור ליהוה ומפלא
כ לעשות ומנוח ואשתו ראים: ויהי בעלות הלהב מעל המזבח
השמימה ויעל מלאך־יהוה בלהב המזבח ומנוח ואשתו
כא ראים ויפלו על־פניהם ארצה: ולא־יסף עוד מלאך יהוה
להראה אל־מנוח ואל־אשתו אז ידע מנוח כי־מלאך יהוה
כב הוא: ויאמר מנוח אל־אשתו מות נמות כי אלהים ראינו:
כג ותאמר לו אשתו לו חפץ יהוה להמיתנו לא־לקח מידנו
עלה ומנחה ולא הראנו את־כל־אלה וכעת לא השמיענו
כד כזאת: ותלד האשה בן ותקרא את־שמו שמשון ויגדל הנער
כה ויברכהו יהוה: ותחל רוח יהוה לפעמו במחנה־דן בין צרעה
ובין אשתאל:
א וירד שמשון תמנתה וירא
ב אשה בתמנתה מבנות פלשתים: ויעל ויגד לאביו ולאמו
ויאמר אשה ראיתי בתמנתה מבנות פלשתים ועתה קחו־
ג אותה לי לאשה: ויאמר לו אביו ואמו האין בבנות אחיך
ובכל־עמי אשה כי־אתה הולך לקחת אשה מפלשתים
הערלים ויאמר שמשון אל־אביו אותה קח־לי כי־היא ישרה
ד בעיני: ואביו ואמו לא ידעו כי מיהוה היא כי־תאנה הוא־
מבקש מפלשתים ובעת ההיא פלשתים משלים בישראל:

פרק טז

ב לעזתים לאמר בא שמשון הנה
ויסבו ויארבו־לו כל־הלילה בשער העיר ויתחרשו כל־
ג הלילה לאמר עד־אור הבקר והרגנהו: וישכב שמשון עד־
חצי הלילה ויקם בחצי הלילה ויאחז בדלתות שער־העיר
ובשתי המזוזות ויסעם עם־הבריח וישם על־כתפיו ויעלם
אל־ראש ההר אשר על־פני חברון:

פרק טז

כח ויקרא שמשון אל־יהוה
ויאמר אדני יהוה זכרני נא וחזקני נא אך הפעם הזה האלהים
כט ואנקמה נקם־אחת משתי עיני מפלשתים: וילפת שמשון
את־שני עמודי התוך אשר הבית נכון עליהם ויסמך עליהם
ל אחד בימינו ואחד בשמאלו: ויאמר שמשון תמות נפשי עם־
פלשתים ויט בכח ויפל הבית על־הסרנים ועל־כל־העם
אשר־בו ויהיו המתים אשר המית במותו רבים מאשר
לא המית בחייו: וירדו אחיו וכל־בית אביהו וישאו אתו ויעלו
ויקברו אותו בין צרעה ובין אשתאול בקבר מנוח אביו והוא
שפט את־ישראל עשרים שנה:

3. מדרש רבה ויקרא ט׳

ר' מאיר הוה יתיב ודריש בלילי שבתא. הוה תמן חדא איתתא יציבא ושמעא ליה תנתא מדרשא. אמתינת עד דיחסל ממדרש. אזלה לביתה. אשכחא בוצינא טפי. אמר לה בעלה אן הוית. אמרה ליה אנא יתיבא ושמעה קליא דרושא. אמר לה כן וכן, לא אעילת להכא עד דאזלת ורוקת באנפי דרושא. יתיבא שבתא קמיתא תנינא ותליתא. אמרון לה מגירתא כדו אתון צהיבין, אתינן עמך לגבי דרושא. כיון דחמי יתהון ר"מ צפה ברוח הקדש, אמר אית מנכון איתתא דחכימא למלחש בעינא. אמרון לה מגירתא כדו את אזלת ורוקת באנפיה ותשרי לבעלך. כיון דיתבא קמיה אידחילת מניה. אמרה ליה רבי לית אנא חכימא למלחש עינא. אמר לה אפלו הכי רוקי באנפי שבע זימנין ואנא מנשים. עבדה הכין. אמר לה איזילי, אמרי לבעלך את אמרת חדא זימנא ואנא רקית שבע זימנין. אמרו לו תלמידיו רבי כך מבזין את התורה, לא הוה לך למימר לחד מינן למלחש לך. אמר להו לא דיו למאיר להיות שוה לקונו, דתני ר' ישמעאל גדול שלום ששם הגדול שנכתב בקדשה אמר הקדוש ברוך הוא ימחה על המים בשביל להטיל שלום בין איש לאשתו.

מסכת נדרים כ״ב

דתניא ר' נתן אומר הנודר כאילו בנה במה והמקיימו כאילו מקריב עליו קרבן

4. מסכת סוטה דף י״ז

דריש ר"ע איש ואשה זכו שכינה ביניהן לא זכו אש אוכלתן אמר רבא ודאשה עדיפא מדאיש (מ"ט) האי מצרף והאי לא מצרף אמר רבא כפני כה אמרה תורה הבא עפר לסוטה זכתה יוצא כמנה בן כאברהם אבינו דכתיב ביה עפר ואפר לא זכתה תחזור לעפרה *דרש רבא בשכר שאמר אברהם אבינו ואנכי עפר ואפר זכו בניו לב' מצות *אפר פרה ועפר סוטה והאיכא נמי עפר כיסוי הדם התם הכשר מצוה איכא הנאה ליכא *דרש רבא בשכר שאמר אברהם אבינו אם מחוט ועד שרוך נעל זכו בניו לב' מצות חוט של תכלת ורצועה של תפלין

5. מסכת תענית י״א

בזמן שישראל שרויין בצער ופירש אחד מהן באין שני מלאכי השרת שמלוין לו לאדם ומניחין לו ידיהן על ראשו ואומרים פלוני זה שפירש מן הצבור אל יראה בנחמת צבור תניא אידך בזמן שהצבור שרוי בצער אל יאמר אדם אלך לביתי ואוכל ואשתה ושלום עליך נפשי ואם עושה כן עליו הכתוב אומר והנה ששון ושמחה הרוג בקר ושחוט צאן אכול בשר ושתות יין אכול ושתו כי מחר נמות מה כתיב בתריה ונגלה באוני ה' צבאות אם יכופר העון הזה לכם עד תמותון עד כאן מדת בינונים אבל במדת רשעים מה כתיב אתיו אקחה יין ונסבאה שכר והיה כזה יום מחר מה כתיב בתריה הצדיק אבד ואין איש שם על לב כי מפני הרעה נאסף הצדיק *אלא יצער אדם עם הצבור שכן מצינו במשה רבינו שציער עצמו עם הצבור שנאמר וידי משה כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה וכי לא היה לו למשה כר אחת או כסת אחת לישב עליה אלא כך אמר משה הואיל וישראל שרויין בצער אף אני אהיה עמהם בצער וכל המצער עצמו עם הצבור זוכה ורואה בנחמת צבור *ושמא יאמר אדם מי מעיד בי אבני ביתו של אדם וקורות ביתו של אדם מעידים בו שנאמר כי אבן מקיר תזעק וכפים מעץ יעננה דבי רבי שילא אמרי שני מלאכי השרת המלוין לו לאדם הן מעידין עליו שנאמר כי מלאכיו יצוה לך רבי חידקא אומר *נשמתו של אדם היא מעידה עליו שנאמר משוכבת חיקך שמור פתחי פיך ויש אומרים אבריו של אדם מעידים בו שנאמר אתם עדי נאם ה'

אמר שמואל כל היושב בתענית נקרא חוטא (א) סבר כי האי תנא דתניא *ר' אלעזר הקפר ברבי אומר מה תלמוד לומר וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וכי באיזה נפש חטא זה אלא שציער עצמו מן היין והלא דברים קל וחומר ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חוטא המצער עצמו מכל דבר ודבר על אחת כמה וכמה ר' אלעזר אומר נקרא קדוש שנאמר קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו ומה זה שלא ציער עצמו אלא מדבר אחד נקרא קדוש המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה ולשמואל הא איקרי קדוש ההוא אגידול פרע קאי ולר' אלעזר הא נקרא חוטא ההוא דסאיב נפשיה ומי אמר רבי אלעזר הכי והאמר ר' אלעזר לעולם ימוד אדם עצמו כאילו קדוש שרוי בתוך מעיו שנאמר בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר לא קשיא הא דמצי לצעורי נפשיה הא דלא מצי לצעורי נפשיה ר"ל אמר נקרא חסיד שנאמר גומל נפשו איש (א) (*חסיד) ועוכר שארו וגו' אמר רב ששת האי בר בי רב דיתיב בתעניתא ליכול כלבא לשירותיה אמר רבי ירמיה בר אבא *אין תענית צבור בבבל אלא תשעה באב בלבד (*אמר) ר' ירמיה בר אבא אמר ריש לקיש אין תלמיד חכם רשאי לישב בתענית מפני שממעט במלאכת שמים:

6. רש״י במדבר ז׳

הקמת המשכן היה לישראל ככלה הנכנסת לחופה: כלות משה. בצלאל ואהליאב וכל חכם לב עשו את המשכן ותלאו הכתוב במשה לפי שמסר נפשו עליו לראות תבנית כל דבר ודבר כמו שהראהו בהר להורות לעושי המלאכה ולא טעה בתבנית אחת, וכן מצינו בדוד לפי שמסר עצמו על בנין בהמ"ק שנא' (תהלי' קלב) זכור ה' לדוד את כל ענותו אשר נשבע לה' וגו' לפיכך נקרא על שמו שנא' (מלכים א יב) ראה ביתך דוד: (ג) הם נשיאי המטות. (ספרי) שהיו שוטרים עליהם במצרים והיו מוכים עליהם שנא' (שמות ה) ויכו שוטרי בני ישראל וגו': הם העומדי' על הפקודים. שעמדו עם משה ואהרן כשמנו את ישראל (במדבר א) שנא' ואתכם יהיו וגו':

7. רמב״ם הל׳ דעות פרק ג׳

ואפלו מלה אחת של פתוי ושל גנבת דעת אסור, אלא שפת אמת ורוח נכון ולב טהור מכל־עמל והוות.

ז לא יהא אדם בעל שחוק ומהתלות, ולא עצב ואונן – אלא שמח. כך אמרו חכמים: שחוק וקלות־ראש מרגילין את־האדם לערוה, וצוו, שלא יהא אדם פרוץ בצחוק ולא עצב ומתאבל, אלא מקבל את־כל־האדם בסבר פנים יפות. וכן לא יהיה בעל נפש רחבה נבהל להון, ולא עצל ובטל ממלאכה, אלא בעל עין טובה: ממעט בעסק ועוסק בתורה, ואותו המעט שהוא חלקו – ישמח בו. ולא בעל קטטה, ולא בעל קנאה, ולא בעל תאוה, ולא רודף אחר הכבוד. כך אמרו חכמים: הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את־האדם מן־העולם. כללו של דבר: ילך במדה הבינונית שבכל־דעה ודעה, עד שיהיו כל־דעותיו מכוונות באמצעות, והוא ששלמה אמר: פלס מעגל רגלך וכל־דרכיך יכנו (משלי ד, כו).

פרק ג׳

א שמא יאמר אדם: הואיל והקנאה, והתאוה, והכבוד וכיוצא בהן, דרך רעה הן ומוציאין את־האדם מן־העולם, אפרש מהן ביותר ואתרחק לצד האחרון, עד שלא יאכל בשר ולא ישתה

— גם זו דרך רעה היא ואסור לילך בה. והמהלך בדרך זו נקרא: חוטא, שהרי הוא אומר בנזיר: וכפר עליו מאשר חטא על־הנפש (במדבר ו, יא). אמרו חכמים: ומה, אם נזיר שלא פרש אלא מן־היין צריך כפרה, המונע עצמו מכל־דבר ודבר – על־אחת כמה וכמה! לפיכך צוו חכמים שלא ימנע אדם עצמו אלא מדברים שמנעתו התורה בלבד, ולא יהא אוסר עצמו בנדרים ובשבועות על־דברים המתרים. כך אמרו חכמים: לא דיך מה־שאסרה תורה, אלא שאתה אוסר עליך דברים אחרים?

8. במדבר ז׳

ואחר שהזכיר חותם כל הברכות והוא השלום מיד התחיל בפרשה אשר בה רמוז גם כן השלום כי מטעם זה נאמר בראשון וקרבנו בוי"ו שעיטוף כאילו קדמו אחר שלא יהיה תפארתו לאמר אני הקרבתי ראשון גם לא הזכיר בו שם נשיא שלא יתגאה לאמר אני אמלוך והנחה סימן לכל ריב ולכל נגע. ואמרו עוד שכל י"ב שבטים אלו נמשלו לי"ב מזלות שהולכים כהולך בסולם לאחוריו וכן יסד הפייט של נישואין בור לפניהם ולא לאחריהם עולות בשלום הכל א' סובב אני כאשן ומטעם זה האריכם הפורט בזכרון כל שקרבנות בכל י"ב נשיאים כדי שלא לעשות שום אחד שעל לחבירו וכל זה סבת השלום:

9. מתוך סדור

לעשות רצונך בלבב שלם ומלטנו מיצר הרע. ותן חלקנו בתורתך. וזכנו שתשרה שכינתך עלינו והופע עלינו רוח חכמה ובינה. ויתקיים בנו מקרא שכתוב ונחה עליו רוח יהוה רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת יהוה: וכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתזכנו לעשות מעשים טובים בעיניך וללכת בדרכי ישרים לפניך וקדשנו במצותיך כדי שנזכה לחיים טובים וארוכים לימות המשיח ולחיי העולם הבא. ותשמרנו ממעשים רעים ומשעות רעות המתרגשות לבא לעולם והבוטח ביהוה חסד יסובבנו. אמן:

"וזהב הארץ ההיא טוב, אין תורה כתורת ארץ־ישראל" (מדרש רבה)
בכל דור היינו צריכים לחבב הרבה הרבה תורת ארץ ישראל, וביותר אנו צריכים לזה בדורנו, דור הנבילה־והתחיה, בן הזמן של האפלה־והאורה, היאוש־והגבורה. בשבילו אנו צריכים סם חיים – דוקא מתורת ארץ ישראל. אנו צריכים להראות לו את האמת והבהירות שיש באוצרנו האלהי, בדעותיה והגיונותיה של תורת אמת, ואת היפה והנשגב, הנעם וההוד שיש במצוותיה המעשיות, ובתאור הליכות החיים כלם שעל פיה ובתוכה, כמה היא תורת אמת ותורת חיים גם יחד. – לזה צריכים אנחנו לטעם ולהטעים טעמה של תורה מעמקה ויסודה, וזה לא אפשר לחוש, להשיג ולהרגיש, כי־אם בארץ ישראל.

כל מה שהוא שגור ביחש של תורת חוץ לארץ במובן פרטי, עולה הוא בערך תורת ארץ ישראל למובן כללי. תורת חוץ לארץ עוסקת בתקון הנפש הפרטית, בדאגתה לחמריותה ורוחניותה, לזכוכה והתעלותה בחיי שעה וחיי עולם, אבל רק בתור נפש פרטית. לא כן תורת ארץ ישראל. היא דואגת תמיד בעד הכלל, בעד כללות נשמת האמה כלה. הפרטים הנם מתכנסים בקרבה בכללה, הם מתעלים בעלויה, מתעטרים בעטרתה. ...

אותו העלוי שמן הפרט להכלל, על כל מרחב התורה, ביחוד על מרחב הרעיונות של אמונה ויראת שמים באמת, גם זה עצמו הוא חדוש נשגב ונעלה של תורת ארץ ישראל.